

DR | GENERALDIREKTØREN

Maria Rørbye Rønn
DR Byen
Emil Holms Kanal 20
DK- 0999 København C
dr.dk
29.11.2023

Klage over artikel

Du har den 27. oktober 2023 klaget over en artikel på dr.dk. Efter at redaktionen afviste din kritik, har du klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og skrevet en indstilling.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg er enig i.

Med venlig hilsen

Maria Rørbye Rønn

Kopi:

Journalen
Etikchef Anja Lundberg Andersen, DR Kultur, Børn og Unge
Seniorkonsulent Mikkel Vincentz Pedersen, LSR
Redaktionschef Niels Kvale, DR Nyheder
Led. Redaktionschef Kirsten Marie Svendsen, DR Nyheder
Direktør Sandy French, DR Nyheder

Sagen kort

En læser klagede over en artikel fra den 26. oktober 2023, hvor DR refererer den amerikanske præsident Joe Biden for at tvivle på de tabstal, som de Hamas-styrede sundhedsmyndigheder i Gaza bringer videre. Klager gennemgår en række punkter, hvor Klager mener, at DR burde have benyttet andre kilder og gjort noget ud af at betone, at der ikke er grund til at betvivle tal fra sundhedsmyndighederne i Gaza. Klager får ikke medhold i sine klagepunkter vedrørende sagen. Derimod får Klager medhold i, at DR ikke har forholdt sig i sit svar til Klagers konkrete punkter.

Gennemgang af sagen

Den 27. oktober 2023 skriver _____ (herefter benævnt Klager) en klage over en artikel på dr.dk ('Joe Biden undsiger palæstinensiske tabstal: 'Han er med til at styrke Israels narrativ i krigen'). Artiklen drejer sig om den amerikanske præsident Joe Bidens kommentar til palæstinensiske dødstal.

"Jeg skriver vedrørende din (journalistens) artikel om Bidens udtalelser om palæstinensiske dødstal.

Joe Biden undsiger palæstinensiske tabstal: 'Han er med til at styrke Israels narrativ i krigen' | Udland | DR

Vi er vidner til en informationskrig, som du selv skriver i artiklen, og medierne spiller selvfølgelig en helt central rolle i denne informationskrig. Det handler ikke blot om at viderebringe forkerte oplysninger, det handler i ligeså høj grad om at undgå at så tvivl om fakta.

Jeg synes desværre, at du i din artikel lader det stå hen i det uvisse, hvorvidt der er problemer med tabstallene. Hvorfor? Er der nogen som helst konkret grund til at betvivle de officielle tabstal?

Jeg synes, at du bør gøre følgende:

- 1) Gøre opmærksom på, at der ikke er nogen konkrete mistanker om, at der skulle være fusk med tabstallene, og at der ikke tidligere har været problemer med tallene fra de palæstinensiske sundhedsmyndigheder.*
- 2) Nævne at de palæstinensiske sundhedsmyndigheder har offentliggjort en liste med navn og ID på samtlige dræbte.*
- 3) Tage kontakt til NGO'er eller FN-organisationer, som har konkret viden om opgørelsen af palæstinensiske tabstal. Du har i artiklen interviewet to forskere, som ikke har nogen konkret viden om tabstallene og derfor udtaler sig meget generelt om informationskrig og interesser. Alligevel skriver du i artiklens underrubrik, at "har han ifølge eksperter ret i, at tabstallene er usikre." Dette giver et forkert indtryk, da de interviewede eksperter IKKE er eksperter i opgørelse af palæstinensiske tabstal.*

4) Du skriver følgende baseret på dit interview med Rasmus: "Seniorforskeren henviser til, at Biden da også har god grund til at være skeptisk over for de palæstinensiske dødstal. Der er nemlig en stor usikkerhed forbundet med tabstallene i Gaza, fordi det ikke er muligt for NGO'er at verificere tallene på samme måde, som det er muligt i Israel." Dette udsagn skal helt sikkert perspektiveres med et interview med en relevant NGO.

5) Gøre opmærksom på, at Israel nægter journalister adgang til Gazastriben og derved generelt hindrer undersøgelser af forholdene. Dette er en væsentlig grund til knapheden på information og kunne passende nævnes under mellemrubrikken "Knaphed på information".

Artiklens underrubrik (pkt 3) blive du nødt til at ændre. Mht. de andre punkter er jeg sikker på, om du bør rette i selve artiklen, men der er helt sikkert brug for en opfølgning jf. ovenstående liste. Hvis der ikke rettes i artiklen, skal der i artiklen tydeligt gøres opmærksom på denne opfølgning.

Mht. relevante NGOer og FN-organisationer, kan jeg anbefale denne artikel som inspiration. Jeg synes også den er et eksempel på, hvordan Bidens udtalelse bør dækkes:

'Appalling': Why has Biden cast doubt on the Palestinian death count? | Israel-Palestine conflict News | Al Jazeera"

DR svarer

Den 13. november 2023 svarer DR Nyheder:

"Konflikten mellem israelere og palæstinensere har varet siden staten Israels oprettelse i 1948, og jeg kan uden at tøve sige, at den hører til blandt de mest komplicerede af alle de konflikter, vi jævnligt beskæftiger os med. Stort set alle aspekter i sagen kan betegnes som "omstridt", og det gør det til en ekstremt vanskelig journalistisk opgave at beskrive, hvad der foregår. Men jeg kan garantere dig, at vi gør os meget umage.

Her er lidt om vores overvejelser:

Vi oplever altid stærke reaktioner på vores dækning af konflikten mellem Israel og palæstinenserne. Derfor forsøger vi at dobbelttjekke alle oplysninger, og hele tiden levere en balanceret dækning, der tager højde for de mange nuancer, samt de forskellige udlægninger der kommer fra konfliktens parter. Nu da konflikten har udviklet sig til en decideret krig er dette arbejde blevet endnu mere besværligt – og endnu vigtigere.

Vi gør for eksempel et stort arbejde ud af åbent at erklære, når vi ikke er i stand til at bekræfte bestemte oplysninger, tal eller begivenheder. Vi gør ligeledes et stort arbejde ud af at verificere de mange oplysninger, videoer og billeder, der florerer på sociale medier og bruger aldrig billeder vi ikke har verificeret.

Vi gør med andre ord vores bedste, og søger at lave balanceret, kritisk og forklarende journalistik. Men vi skal også afspejle de objektive fakta. I dette tilfælde er det et faktum, at den militante

gruppe Hamas, der kontrollerer Gaza-striben og står på EU og USA's terrorlister, har gennemført et blodigt terrorangreb mod Israel, hvor de målrettet gik efter at dræbe flest muligt civile.

Men det er også et faktum, at ofte det koster mange civile livet, når Israels militær angriber Hamas i Gazastriben.

Vi forholder os kritisk til alle parter i krigen, mens vi samtidig er opmærksomme på, at gråzonerne i netop denne konflikt er bredere, end det normalt er tilfældet. For os er det vigtigste at beskrive så præcist som muligt, hvad der er sket – ikke at sætte mærkater på begivenhederne.

Vi oplever vi kritik, når vi omtaler – eller når vi undlader at omtale – Vestbredden som "israelsk-besat". Vi henholder os til, at FN betegner området som besat af Israel – men igen er det vigtigste for os at beskrive, hvad besættelsen konkret betyder.

Som nævnt øverst, så er konflikten kompliceret, og vi kommer med garanti til at begå fejl – men vi bestræber os på, at det sker så sjældent som muligt.

Jeg takker for din henvendelse som vi tager med i vores redaktionelle efterkritik."

Svaret er sendt på vegne af redaktionschef for DR Udland, Niels Kvale.

Klager anker

Klager er ikke tilfreds med svaret. Det skriver han til lytterens og seernes redaktør (LSR) den 14. november 2023.

"I lader mig vente i knap 3 uger, sendt mig et standardsvar, som overhovedet ikke forholder sig til min konkrete henvendelse. Det er i sig selv under al kritik!

Jeg forventer, at DR forholder sig til min konkrete klage, og at dette sker indenfor den oprindelige deadline."

Sagen bliver en ankesag

Jeg meddeler Klager den 20. november 2023, at sagen bliver behandlet som en ankesag.

Procedure

I henhold til DR's etiske retningslinjer skal en klage besvares inden for fire uger fra det tidspunkt, hvor den er sendt og modtaget af DR. Det er tilfældet her. Klagen skal være besvaret af den ansvarlige chef i DR, hvilket også er sket her. Svaret skal indeholde en klagevejledning, hvilket også er tilfældet. Klagesvaret skal være omhyggeligt, hvilket betyder, at DR forholder sig til de konkrete klagepunkter, der er. Det er ikke sket her, og det er kritisabelt.

Indstilling fra lytternes og seernes redaktør

I det følgende behandles Klagers kritikpunkter:

Ad 1.

Klager skriver, at der er intet som tyder på "fusk med tabstallene", og at der ikke er noget, der tyder på, at der tidligere har været problemer med tallene fra de palæstinensiske sundhedsmyndigheder.

Jeg bemærker, at vinklen i artiklen er et referat fra et pressemøde, som den amerikanske præsident har holdt og der kommenteret tabstallene i Gaza. DR refererer den amerikanske præsidentens skepsis, hvilket ligger inden for helt normal praksis. Det er set i den sammenhæng ikke DR, der kritiserer oplysninger fra de palæstinensiske sundhedsmyndigheder.

Klager får ikke medhold i dette punkt.

Ad 2.

Klager mener, at DR bør offentliggøre en liste fra de palæstinensiske sundhedsmyndigheder med navne og ID på samtlige dræbte.

DR vælger jf. redigeringsretten selv sine kilder og vinkler. DR er ikke forpligtet til at bringe sådan en liste og at DR vælger ikke at bringe en liste, sådan som Klager foreslår, er ikke et brud på DR's etik. Klager får ikke medhold.

Ad 3.

Klager mener, at DR bør tage kontakt til NGO'er eller FN-organisationer, som ifølge Klager har konkret viden om opgørelse af palæstinensiske tabstal. Klager kritiserer de i artiklen to anvendte forskere, som – efter Klagers vurdering – ikke er eksperter i palæstinensiske tabstal.

DR har redigeringsretten og vælger selv kilder og vinkler. DR har interviewet militærhistoriker ved Forsvarsakademiet Claudia Læssøe Pedersen og Rasmus Sinding Søndergaard, som er seniorforsker ved Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS) med fokus på amerikansk udenrigspolitik.

Det er DR's valg af kilder, og dette valg er ikke en overtrædelse af DR's etiske retningslinjer. Klager har ikke konkretiseret hvilke NGO'er eller FN-organisationer, som Klager henviser til, men dette er desuden underordnet, da DR ikke er pligtig til at interviewe de kilder, som klager måtte finde relevante. I øvrigt bør såvel FN som NGO'er behandles med samme kildekritik som alle andre kilder. Klager får ikke medhold.

Ad 4.

Her fremdrager Klager et konkret citat i artiklen fra kilden Rasmus Sinding Søndergaard. Klager mener at dette udsagn helt sikkert skal perspektiveres med et interview med en relevant NGO. Dette afvises af LSR, da DR selv frit vælger kilder og perspektiver.

Klager får ikke medhold.

Ad 5.

Klager mener, at DR bør gøre opmærksom på, at Israel nægter journalister adgang til Gazastriben og derved generelt hindrer undersøgelse af forholdene.

Dette afvises også af LSR. Her gælder samme argumentation som under de forudgående punkter: DR vælger frit kilder og de perspektiver DR finder relevante. Det er DR der redigerer artiklen. Klager får ikke medhold heller i dette punkt.

Klager mener desuden, at DR "bliver nødt til at ændre" artiklens underrubrik.

Det er der ikke noget grundlag for. I underrubrikken står: "Med al krig følger en informationskrig, og tabstal er et vigtigt middel, siger eksperter."

Det er fuldt dækkende for, hvad eksperterne siger i artiklen.

Klager kritiserer, at svaret fra DR Udland ikke forholder sig til Klagers specifikke punkter. På det punkt har Klager ret. Svaret er et generelt svar, som ikke forholder sig til de enkelte punkter, som Klager opregner. Hvis DR skal leve op til sine retningslinjer for korrekt klagebehandling, bør DR forholde sig til Klagers konkrete klagepunkter. Jeg bemærker, at Klager har trods sin kritik af en for lang svartid, fået svar inden for DR's retningslinjer for svar.

Konklusion og sammenfatning

En læser klagede over en artikel på dr.dk med overskriften: 'Joe Biden undsiger palæstinensiske tabstal: 'Han er med til at styrke Israels narrativ i krigen'. Den blev bragt på dr.dk den 26. oktober 2023.

Klager har fem klagepunkter samt klaget over, at DR's svar ikke forholder sig til de konkrete kritikpunkter, Klager rejser.

Klager får ikke medhold i nogen af de fem konkrete punkter. DR må bruge de eksperter, DR vil, og er ikke forpligtet til at anvende de NGO-eksperter m.m., som Klager mener er relevante. Det hører til DR's frie redigeringsret selv at vælge kilder, vinkler og perspektiver. Artiklen refererer den amerikanske præsident Joe Bidens tvivl i forhold til de tabstal i Gaza, som kommer fra de Hamas-styrede palæstinensiske sundhedsmyndigheder. Artikkens vinkel og brug af kilder er inden for DR's etiske retningslinjer. Klager får dog medhold i, at svaret fra DR Udland ikke forholder sig til de konkrete klagepunkter, som klager rejser, hvilket DR burde i henhold til egne etiske retningslinjer for korrekt klagebehandling.

Klager får ikke medhold i selve klagen, men medhold i at klageproceduren ikke er korrekt. Klager får samlet set delvist medhold.

Jesper Termansen, den 28. november 2023